

Nye krav til næringsdeklarasjonen

Det er nye obligatoriske krav til både innhold, presentasjon og utforming av næringsdeklarasjonen på matvarene. Bestemmelsene finner du i forordningens artikkel 29 - 35, og vedleggene I, XIII, XIV og XV. Her er de viktigste endringene:

Næringsstoffer som skal deklarerer:

Innholdet av energi, fett, mettede fettsyrer, karbohydrater, sukkerarter, protein og salt (artikkel 30 og vedlegg XV).

Salt:

Alt natrium skal angis som salt, og salt beregnes av det totale natriuminnholdet i matvaren (råvarer, tilsetningsstoffer, tilsatt salt). Salt = natrium x 2,5 (vedlegg I).

Næringsstoffer som er frivillig å deklarerer:

Den obligatoriske næringsdeklarasjonen kan utvides med et eller fler av følgende stoffer: Enumettede fettsyrer, flerumettede fettsyrer, polyoler, stivelse eller kostfiber (artikkel 30 og vedlegg XV). Vitaminer og mineraler, forutsatt at de er tilstede i "betydelige mengder". For matvarer er "betydelige mengder" 15 % av referanseverdien. For drikkevarer er "betydelige mengder" 7,5 % av referanseverdien (artikkel 30 og vedlegg XIII).

Lukket liste:

Andre næringsstoffer enn de som er angitt i vedlegg XV skal ikke inngå i selve næringsdeklarasjon, men kan angis i nærheten av næringsdeklarasjonen.

Unntak:

Krav om næringsdeklarasjon gjelder ikke for kosttilskudd, naturlig mineralvann og næringsmidler listet opp i forordningens vedlegg V, og drikker med mer enn 1,2 vol % alkohol (artikkel 29 og artikkel 16).

De aller fleste ferdigpakkeede matvarene skal merkes med næringsdeklarasjon fra 13. desember 2016. Noen produsenter merker allerede produktene med næringsdeklarasjon, enten frivillig eller på grunn av krav i annet regelverk. Disse må følge de nye kravene til presentasjon av næringsdeklarasjon.

Les mer:

Generelle krav til merking av mat:

http://www.mattilsynet.no/mat_og_vann/merking_av_mat/generelle_kvav_til_merking_av_mat/

Matinformasjonsforskriften:

<http://lovdata.no/forskrift/2014-11-28-1497>

Kort om regelverket

- De generelle bestemmelsene om merking og næringsdeklarasjon er samlet i forskrift om matinformasjon til forbrukerne (matinformasjonsforskriften) basert på forordning (EU) nr. 1169/2011 om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne.
- De generelle merkeregulene trådte i kraft 13. desember 2014.
- Kravet om næringsdeklarasjon på de aller fleste matvarer trer i kraft 13. desember 2016.
- Matvarer som er merket eller satt i omsetning før datoene i 2014 og 2016, kan selges inntil lagrene er tomme.

Det er virksomhetene som har ansvar for å følge regelverket.

Matmerking

Merking og næringsdeklarasjon

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Eksempel på merking

Betegnelse 1 **Frivillige opplysninger** 14 **Nettoinnhold** 5

Kjøttpølse **Kjølevare:** 0 + 4 °C 7

Holdbarhet 6 **Siste forbruksdag:** 11.10.15 **Pakkedato:** 18.09.15 **Nettovekt:** 520 g

Næringsdeklarasjon 12 **Næringsinnhold per 100 g:** Energi 963 kJ / 232 kcal, Fett 18 g, hvorav mettede fettsyrer 6,6 g, Karbohydrater 5,1 g, hvorav sukkerarter 0,8 g, Protein 11 g, Salt 1,8 g. **Ingredienser:** Kjøtt (55 %) av storfe og svin, melk, potetmel, salt, krydder, selleri, antioksidant E 300, konserveringsmiddel E 250. 2, 3, 4

Ansvarlig næringsmiddelvirksomhet 8 **Produsent:** Ensen kjøtt, Virksomhetsvegen 1, 1111 Nyby Forbrukerkontakt. www.ensen.no

Holdbarhet 6 **Må gjennomvarmes for servering** 10 **Ingredienser** 2 **Mengdeangivelse av ingredienser** 4 **Stoffer som kan fremkalle allergi eller intoleranse** 3 **Særskilte merke-regler for visse matvarer. For eksempel godkjeningsnummer.** 13

Vilkår for oppbevaring og anvendelse 7

HER FINNER DU KRAVENE:

- Betegnelse (artikkel 17 jf. vedlegg VI)
- Ingrediensliste (artiklene 18 og 20 jf. vedlegg VII)
- Stoffer som kan fremkalle allergi eller intoleranse (artikkel 21 jf. vedlegg II)
- Mengdeangivelse av ingredienser (artikkel 22 jf. vedlegg VIII)
- Nettoinnhold (artikkel 23 jf. vedlegg IX)
- Holdbarhetsdato eller siste forbruksdato (artikkel 24 jf. vedlegg X)
- Vilkår for oppbevaring og anvendelse (artikkel 25)
- Navnet eller forretningsnavnet og adressen til den ansvarlig næringsmiddelvirksomhet (artikkel 8)
- Obligatorisk opprinnelsesmerking (artikkel 26 jf. vedlegg XI)
- Bruksanvisning (artikkel 27)
- Alkoholstyrke for drikkevarer som inneholder mer enn 1,2 volumprosent alkohol (artikkel 28 jf. vedlegg XII)
- Næringsdeklarasjon: Obligatorisk næringsdeklarasjon (artikkel 30 nr. 1, vedlegg XV). Angivelse per 100 g eller 100 ml (artikkel 32)
- For noen matvarer er det særlige merkekrav. F.eks. godkjeningsnummer.

Oppstillingen over er fra artikkel 9 nr. 1.

Opplysningene i punkt 1, 5 og eventuelt 11 skal stå i samme synsfelt (artikkel 13).

Kravene i punkt 4, 7, 9, 10 og 11 gjelder bare i visse tilfeller.

Merkingen skal ikke være villedende (artikkel 7) og merkingen skal være på norsk, eller i stave-måten likt norsk.

Matinformasjonsforskriften

Matinformasjonsforskriften gir regler for merking av mat i Norge. Regelverket for matinformasjon gjør det enklere for forbrukerne å lese og forstå hva maten inneholder. Her får du en innføring i de viktigste kravene.

Matinformasjonsforskriften omfatter krav til merking og næringsdeklarasjon. De generelle merkekravene trådte i kraft 13. desember 2014, mens kravet om næringsdeklarasjon på de aller fleste matvarer trer i kraft 13. desember 2016.

Forbrukerne skal få god informasjon om hva varen inneholder ved å lese på pakningen. Merkingen skal være korrekt, gi tilstrekkelig informasjon og ikke villede forbrukerne.

For de som er allergiske eller intolerante mot visse typer matvarer, er dette spesielt viktig.

Kravene omfatter merking på selve matvaren, men det er også krav til presentasjon og reklame.

Mattilsynet fører tilsyn med at matvarer som produseres og selges i Norge er merket slik regelverket sier. Det gjør vi for å sikre mattryggheten og redelig omsetning.

De som produserer, selger og importerer matvarer har selv ansvar for å sette seg inn i og følge regelverket.

Mer forbrukervennlig matmerking

De generelle merkekravene er i hovedsak en videreføring av de kravene vi har hatt for merking, men det er noen vesentlige endringer. Her er de viktigste:

Skriftstørrelse:

Merkingen skal være godt synlig og lett leselig. Det er tydeliggjort ved et krav om minste skriftstørrelse på 1,2 mm (x-høyde) på obligatoriske opplysninger. Unntak for små pakninger (artikkel 13 og vedlegg IV).

Allergimerking:

Ingredienser eller stoffer som kan gi allergi eller intoleranse skal være fremhevet i ingredienslisten, for eksempel med fet eller kursiv skrift, slik at de blir mer synlig (artikkel 21 og vedlegg II). Det skal også for matvarer som ikke er ferdigpakket gis skriftlig informasjon om innhold av stoffer som kan fremkalle allergi eller intoleranse (artikkel 12 nr. 5, jf artikkel 44 nr. 1).

Nettsalg:

Krav om at obligatoriske opplysninger skal være tilgjengelige på nettsidene innen kjøpet er avsluttet (artikkel 14).

Imitasjonsprodukter:

Matvarer som er laget med andre ingredienser enn det som vanligvis

brukes, skal tydelig merkes med dette. Det kan f.eks. være bruk av «pizzatopping» i stedet for ost på en pizza (artikkel 17 og vedlegg VI nr. 4).

Tilsatte proteiner i kjøtt- eller fiskeriprodukter:

Dersom kjøttprodukter, bearbeidet kjøtt og fiskerivarer er tilsatt proteiner av en annen animalsk opprinnelse, skal dette angis i tilknytning til betegnelsen (artikkel 17 og vedlegg VI nr. 5).

Vanninnhold som skal angis i betegnelsen:

For kjøttprodukter, bearbeidet kjøtt, fiskerivarer og bearbeidede fiskerivarer som fremstår som ett stykke, en filet, en stek e.l., men som er tilsatt over 5 % vann, skal dette angis i tilknytning til næringsmidlets betegnelse (artikkel 17 og vedlegg VI nr. 6).

Sammensatte stykker av kjøtt eller fisk:

Dersom kjøttprodukter, bearbeidet kjøtt og fiskerivarer, kan gi inntrykk av at de er laget av ett stykke kjøtt eller fisk, men som er sammensatt av flere stykker, må

det merkes med enten «sammensatt av stykker av kjøtt» eller «sammensatt av stykker av fisk» (artikkel 17 og vedlegg VI nr. 7).

Vegetabilsk olje og fett:

Det må angis hvilke planter oljen eller fettstammer fra, for eksempel kokosolje, palmeolje (artikkel 18 og vedlegg VII nr. 8).

Innfrysingsdato:

Krav om at fryst kjøtt, fryst bearbeidet kjøtt og fryste uforedlede fiskerivarer skal merkes med dato for innfrysing eller datoen for første innfrysing dersom produktet har vært fryst mer enn én gang (artikkel 24, vedlegg III nr. 6 og vedlegg X nr. 3).

Opprinnelse:

Krav om å merke med opprinnelse, hvis utelatelse av dette kan medføre at forbruker blir villedet (artikkel 26). Ytterligere krav om opprinnelsesmerking er til vurdering.

